

Pedro Calderón de la Barca

ŽIVOT JE SAN

REŽIJA *Aida Bukvić*

KMD

KAZALIŠTE MARINA DRŽIČA

Pedro Calderón de la Barca

ŽIVOT JE SAN

REŽIJA *Aida Bukvić*

PREMIJERA 6. ožujka 2026.
Velika scena

KMD
KAZALIŠTE MARINA DRŽIČA

ŽIVOT JE SAN

AUTORSKI TIM

4

PREVODITELJ

Nikola Miličević

REDATELJICA

Aida Bukvić

DRAMATURGINJA

Marijana Fumić

SCENOGRAF

Ivo Knezović

KOSTIMOGRAFKINJA

Doris Kristić

SURADNICA ZA SCENSKI

POKRET

Blaženka Kovač Carić

SKLADATELJ

Žarko Dragojević

OBLIKOVATELJ SVJETLA

Marko Mijatović

ASISTENTICA KOSTIMOGRAFIJE

Linda Mihaliček

MAJSTOR KROJAČ

Marin Sovar

FOTOGRAF

Marijan Marijanović

OBLIKOVATELJ VIDEO

NAJAVE

Miran Brautović

INSPICIJENTICA

Anita Bubalo

ŽIVOT JE SAN

IGRAJU

Bazilije, poljski kralj

Maro Martinović

Sigismund, knez

Dorian Vicić

Astolfo, knez moskovski

Nikola Radoš

Klotaldo

Bojan Beribaka

Klarin, lakrdijaš

Srđana Šimunović

Stela, princeza

Angela Bulum

Rosaura, dama

Nika Matušić

Dvorjani

Glorija Šoletić

Boris Matić

5

8 PEDRO CALDERÓN DE LA BARCA

Španjolski književnik (Madrid, 17. 1. 1600 – Madrid, 25. 5. 1681). Najvažniji dramski autor španjolskog Zlatnog vijeka. Plemić, vojnik u Flandriji i Španjolskoj, zatim dvorjanin Filipa IV. i tajnik vojvode od Albe, vitez reda Sv. Jakova od 1637. Član Družbe Isusove i student prava u Salamanci. Zaredio se u 51. godini. Većina njegovih djela praizvedena je u dvorskome kazalištu u Madridu. Službenomu dvorskomu dramatičaru sačuvani su tekstovi gotovo svih djela. Drame su mu objavljene u tzv. »dijelovima«: *Primera Parte* (1636), *Segunda parte* (1637), *Tercera parte* (1664), *Quarta parte* (1672) i *Quinta parte* (1677), ali nema potvrde o piščevoj autorizaciji. Štoviše, u prologu *Četvrtoga dijela* sam niječe autorstvo mnogih tekstova (za njegova života kolalo je i mnogo divljih izdanja). Uobičajena je tematska podjela njegovih djela na povijesne (nacionalne i druge, primjerice *Opsada Brede – El sitio de Breda*), tragedije (primjerice, *Ljubomora – najgora nakaza – El mayor monstruo, los celos*, 1660) svakodnevnne teme, tzv. *costumbrizam* (primjerice, *Tiha voda brijegje dere – Guárdate del agua mansa*), teme iz života na dvoru (primjerice, *Istina nije uvijek najgora – No siempre lo peor es cierto*, 1640), mitološke (*Eho i Narcis – Eco y Narciso*, 1661), filozofske (*Život je san – La vida es sueño*, 1635. i *Zalamejski sudac – El alcalde de Zalamea*, 1640) i potom viteške, *zarzuele* (predstave na otvorenom u kojima se izmjenjuju arije i recitativi) te u baroku vrlo popularne jednočinke s temom iz pučkoga života, tzv. *entremés*. Posebnu skupinu Calderónovih djela tvore drame s religioznim temama te mnogobrojne liturgijske drame iz Starog i Novog Zavjeta, marijanskim temama itd. Calderón je usavršio i stilizirao dramske tehnike i oblike koje je prije njega uspostavio Lope de Vega. Bit vješto izvedenih zapleta često su filozofske dvojbe, a likovi, osobito glavni junaci, njihovi su simboli. Sveprisutan je duh protureformacije; u tom smislu djela su mu primjer vrhunske umjetničke obrane jedne politike. Autorovu filozofsku notu odredio je kršćanski stoicizam i neoskolasticizam. Glasovit je po razradbi beskorisnosti svjetovnoga i ljudskoga u

raskošnu končetišćkom književno–jezićnom izrazu. Calderónu pripada središnje mjesto u dramskom stvaralaštvu na španjolskome jeziku te jedno od najvažnijih mjesta u povijesti europske književnosti.

Hrvatska enciklopedija, mrežno izdanje. Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2013. – 2026.

O

14 PREDSTAVI

Pedro Calderón de la Barca, *Život je san*

“...neka mi nebo put pokaže,
ako i ono nešto može
jer je u tako groznom mraku
i samo nebo tamna slutnja,
a cijeli svijet je čudovište.”

Današnji svijet je zaista čudovište, a drama *Život je san*, iako napisana u 17. stoljeću, čini se da u ovom suvremenom svijetu rezonira više nego ikad otvarajući univerzalna pitanja identiteta, slobodne volje i osobne odgovornosti. Konstruirana fluidna realnost s ponekim fluidnim (rodnim) identitetima u svakom trenutku nameće svijest da je sve samo san ili privid. Živimo u svijetu u kojemu je stvarnost sve poroznija i poraznija, a tanke granice između istine, privida, laži ili (da barem) sna sve je teže razaznati. Informacije su manipulirane i često lažne, algoritmi oblikuju percepciju stvarnosti, a društvene mreže stvaraju površne paralelne svjetove. U današnjoj fluidnoj, „tekućoj“ modernosti bijeg je postao poželjna strategija, a pojedinac je uspješniji što se lakše može transformirati i prilagođavati. Što je stvarno, a što privid postaje gotovo egzistencijalno pitanje. Sigismundova kula društveno je nametnuta norma koja oblikuje njegov identitet. Jednom kad postane svjestan nametnutih okova, njegova prava, iskonska priroda izbit će u prvi plan. Ta iskonska priroda vodi ga u borbu za vlastitu stvarnost i vlastiti identitet ne budeći u njemu zvijer koja preživljava, već čovjeka koji misli i osjeća. U vremenu izvrnutih moralnih vrijednosti u kojemu su bitke protiv bezumnosti i okrutnosti unaprijed izgubljene, ostaje nam tek borba za moralni integritet – pa čak i ako nismo sigurni jesmo li budni ili samo sanjamo.

Aida Bukvić

Život je san – kad 22 bi barem bilo tako jednostavno...

¹ Krilata zvijer s glavom orla i tijelom konja, potomak grifona i kobile.

² Krilato mitsko stvorenje, s glavom orla i tijelom lava.

U kazalištu danas, u djelu koje uprizorujemo, uvijek nastojimo, kao autori, kao protagonisti i kao gledatelji, uhvatiti onu nit koja *nas današnje veže s onima davnašnjim*. U protivnom, jalov bi to bio posao pokušati proniknuti u glavu jednog takvog španjolskog pisca, poput Pedra Calderóna de la Barce pa to ni ne pokušavamo. Mi se isključivo bavimo današnjim trenutkom.

Takva je ljudska priroda: čovjek (od)uvijek, svugdje i stalno misli i govori o samome sebi.

Ali to i jest ono što kazalište čini živim, a djelo poput ovoga (mislim, naravno, na *Život je san*) danas *uprizorivim*, gledljivim i itekako potrebnim.

Nit koja nas ljude veže stoljećima satkana je od jednih te istih žudnji, težnji, strahova, poriva (da ne kažem nagona), nadanja, zadovoljstava, ljubavi, srdžbi, prijezira, prkosa, bjesova, tuga, zavisti, ljubomora, mržnji, gađenja, sramova, stidova, žalosti.

Kako i ne bi kad su i oni iz sedamnaestog stoljeća, baš poput nas iz dvadeset i prvog, rabili svoja srca, simpatikuse, parasimpatikuse, nadbubrežne žlijezde, žlijezde slinovnice, bronhiole, jetre, slezene, želuca, bubrege, mjehure i crijeva ne bi li (u)pogonili taj vječni ljudski izvor svih problema – emociju.

A emocija je početak (i kraj) svega i svih pa nije nikakvo „čudno čudo“ da je prva riječ u komadu, iako ne zvuči tako, upravo sinonim za emociju, riječ izlizana do krajnosti, a, ipak, tako nam draga riječ – ljubav:

O Hipogrife, o krilata zvijeri...

Hipogrif¹ se smatra simbolom ljubavi, budući da su njegovi roditelji, kobilica i grifon², prirodni neprijatelji.

A prvi lik kojeg susrećemo, Rosaura, predstavlja nam se na leđima Hipogrifa.

O Hipogrife, o krilata zvijeri...

Ne zvuči baš *ljubavno*, zar ne? Ali jest! Itekako jest! Jer ljubav prezrene žene naj snažnija je (razarajuća) sila, otkad je svijeta i vijeka.

No, tko je prati na tom putu udvoje? Razum, Sebičnost, Pragmatizam, Spletka, Znatiželja, Otvorenost, Uslužnost, Prevrtljivost, Lakomost, Ustrašenost? Da, sve to u jednom liku. Običan prosječan, mali čovjek, jednostavnije rečeno.

Zajedno su nesretni, zajedno su umorni, zajedno su gladni (svatko svoje vrste hrane).

Zatim na tome putu upoznaju Tugu. Najveću zamislivu tugu – tugu napuštenog djeteta, sputanu doslovnim i prenesenim lancima. Pa onako, kako to već biva, u svakom dobrom dramskom zapletu, oni se *prepoznaju*.

Tako započinje Calderonov *Život je san* (1635.) – fantastična priča o ljudskoj slobodi koja se bori da nadvlada sudbinu.

No, kaos je započeo puno prije. Kaos su pokrenuli strah i predrasude, preuzevši kontrolu nad njihovim (našim) životima.

I zato nas se ova sedamnaestostoljetna drama (nažalost) itekako tiče. Da, još i kako! Iskaču nam iz Dnevnika, dnevnog tiska, mobitela razni Baziliji, brižni očevi i mudri vladari koji ne prežu ni pred čim kako bi zadržali svoju vlast; razni Klotaldi, bespogovorni sljedbenici i udvorice, oni koji ne propitkuju nego izvršavaju, bez obzira na sve, ali uvijek s nezaobilaznom parolom „časti“ prilijepljenom na zatvorena usta; razni Astolfi i Stele koji potkopavaju razne Bazilije ne želeći ništa drugo do li postati Baziliji.

Pa onda Narod, nezaobilazni Narod, ta (pre)varljiva riječ s velikim „N“ otkad je svijeta i vijeka (znam, već sam upotrijebila tu frazu, pa što?!) šuti sve do onog trenutka kad „ne želi da nam stranac vlada“, jer Narod, ta (pre)varljiva riječ s velikim „N“, naprosto želi (možemo li si zamjeriti?) vlastite (da ne kažem, domaće) vladare.

I na koncu razne umilne Lude (da ne kažem *Lucprde*) koje nam se trpaju u prvi plan, iskaču iz paštete, njih:

a) obožavamo, lajkamo, slijedimo, pratimo...

sve dok ih

b) ne lajkamo, ne slijedimo, ne pratimo, ukratko dok nam ne dosade

zatim ih

c) ubijemo (ne mi, to oni *sedamnaestostoljetni*), ghostamo...

a onda

d) *samoizmisle* (nisam baš uvjeren u ovo „samo“) se nove umilne Lude (da ne kažem *Lucprde*)

pa sve ispočetka...

A kad tamo: Ljubav (prezrene žene) i Tuga (napuštena djeteta)

+ život između u tri čina.

Eh, da, gotovo zaboravih spomenuti glavnog protagonista – nesretnog kraljevića Sigismunda.

On kaže:

Tako treba, jer živimo

U tom svijetu čudne čudi,

Gdje življenje san je hudi

Te me znanje uči moje:

Čovjek sanja ono što je,

Sanja dok se ne probudi.

Jer mi, bilo kako bilo, živimo na/u zemlji znanja, zar ne?

Marijana Fumić

P.S. „Calderón je napisao ne jednu, već dvije verzije *Život je san*. Drugu je napisao kao muškarac u sedamdesetima, a do tada je svećenik već više od 20 godina. (...) Potpuni odlomci ranije verzije replicirani su u drami iz 1677. Ali umjesto da izlaze iz usta likova po imenu Bazilije, Klotaldo i drugi, ovi odlomci poprimili su potpuno novo značenje kada su ih izgovorili likovi po imenu Ljubav, Razumijevanje, Slobodna Volja, Milost... i naravno, Čovjek. Jadni Čovjek. Tužni Čovjek. *Ja Čovječe* i *Ti Čovječe*: čežnja za istom tom slobodom ptica i zvijeri, ali zatočena vlastitom sviješću, a ne doslovnim lancima kao u originalnoj drami.“³
E, da mi je i to vidjeti...

³ George Drance, *Calderónova dva sna*, 2017., iz predgovora.

ŽIVOT JE SAN 30 NA HRVATSKIM POZORNICAMA

Red. Adam Mandrović, HNK u Zagrebu, 1880.

Red. Andrija Fijan, HNK u Zagrebu, 1893.

Red. Božidar Viočić, GDK Gavella, Zagreb, 1974.

Red. Branko Mešeg, HNK u Osijeku, 1965.

Red. Dušan Jovanović, Dubrovačke ljetne igre, 1987.

Red. Zlatko Sviben, HNK Ivana pl. Zajca u Rijeci, 2000.

Red. Robert Raponja i Borna Baletić, Međunarodni kazališni festival mladih Pula, 2000.

Red. Georgij Paro, KMD, Dubrovnik, 2003.

Red. Rene Medvešek, GDK Gavella, Zagreb, 2009.

BIOGRAFIJE 34 AUTORSKOG TIMA

AIDA BUKVIĆ

Rođena je u Zagrebu gdje je završila Klasičnu gimnaziju te kazališnu režiju na Akademiji dramske umjetnosti. Za diplomsku predstavu *Klupko* Pere Budaka nagrađena je na Danima satire 1999. godine, a iste je godine *Klupko* bilo nominirano za Nagradu hrvatskog glumišta za najbolju predstavu u cjelini. Od tada pa do danas režirala je više od trideset predstava u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini, među kojima se izdvajaju *Što je muškarac bez brkova* (HNK u Zagrebu), *U posjetu kod gospodina Greena* (Planetart, Zagreb), *Ništa nas ne smije iznenaditi* te *Anđeli i vragovi* (Satiričko kazalište Kerempuh), *Jug 2* i *Osam žena* (HNK u Osijeku), *Aristotel u Bagdadu* (Kamerni teatar, Sarajevo), *Djeca sa CNN-a* i *Nakon probe* (GD Histrion), *Priča sa istočne strane* (BNP Zenica i SARTR, Sarajevo), *Tko je srušio berlinski zid* (BNP Zenica), *Pokondirena tikva* (NP Tuzla), *Pluća* (Teatar Exit), *Komet* (GDK Gavella), *Konstelacije* (OLJK i Teatar Exit), *Tulum u samostanu* (ZGK Komedija), *Nebo od gume* (HNK u Varaždinu), *Buđenje* (OLJK i Teatar Exit), *Gospođica Julija* (HNK u Osijeku i GK Vinkovci), *Glava lava* (Dubrovačke ljetne igre), *Žaba* (HNK u Splitu) i *Početak* (Teatar Exit). Predstave koje je režirala višestruko su nagrađivane i prikazivane na domaćim i inozemnim festivalima. Za dramaturgiju romana *Što je muškarac bez brkova* Ante Tomića dobila je nagradu na Marulićevim danima 2002., a predstava je dobila nagradu za najbolju predstavu u cjelini. *Anđeli i vragovi* F. Hadžića proglašeni su najboljom kabaretskom predstavom na Danima satire 2002. U GD Histrioni 2008. godine postavlja predstavu prema tekstu svoga oca Amira Bukvića *Djeca sa CNN-a* koja je na Marulićevim

danima dobila Nagradu publike, a na Festivalu glumca u Vinkovcima bila proglašena najboljom predstavom u cjelini. Prema istoimenom tekstu režirala je i svoj prvi dugometražni film *Djeca sa CNN-a*. Za film *Djeca sa CNN-a* dobila je Večernjakov pečat u kategoriji Kultura i scena za 2022. godinu. Za režiju predstave *Pluća* bila je nominirana za Nagradu hrvatskog glumišta 2017. godine. Predstava *Konstelacije* na Festivalu glumca 2019. godine dobila je Nagradu Vanja Drach za najbolju predstavu u cjelini. Predstava *Glava lava* nagrađena je nagradom Orlando za najbolju predstavu u cjelini 2021. godine. U Kazalištu Marina Držića režirala je predstavu *U potrazi za Cvijetom Zuzorić* prema tekstu Marijane Fumić. Redovita je profesorica na Odsjeku glume Akademije dramske umjetnosti u Zagrebu.

MARIJANA FUMIĆ

Rođena je 1973. u Vukovaru. Nakon mature u GŠC Rijeka, 1992. upisuje Arhitektonski fakultet u Zagrebu, a 1995. Akademiju dramske umjetnosti u Zagrebu, gdje je diplomirala dramaturgiju. Nagrađena je Rektorovom nagradom 1996. za dramu *Romeo jedne Juliette, Julietta jednog Romea*. Od 2002. do 2007. radi kao dramaturginja u HNK-u u Osijeku, a u sezoni 2005/06. i kao ravnateljica Drame.

Izdvojeni profesionalni projekti (dramaturginja predstava): M. Krleža, *Kraljevo* (red. V. Gerić); D. Špišić, *Jug 2* (red. A. Bukvić); R. Thomas, *8 žena* (red. A. Bukvić); A. P. Čehov, *Ujak Vanja* (red. P. Veček); G. Feydeau, *Gospodin lovac* (red. D. Ruždjak Podolski); S. I. Witkiewicz, *Vodena koka* (red. D. Munitić); I. Sajko, *Naranča u oblacima* (red. F. Perković); P. Vogel, *Desdemona* (red. R. Maurin); E. Rostand, *Cyrano de Bergerac* (red. Z. Sviben); S. Grum, *Događaj u mjestu Gogi* (red. R. Maurin); C. Goldoni/P. Turrini, *Krčmarica Mirandolina* (red. N. Kleflin); J. Offenbach, *Lijepa Helena* (red. D. Ruždjak Podolski); F. Loewe – A. J. Lerner, *Camelot* (red. V. Barešić); J. Joyce, *Molly Bloom* (red. M. Fumić – T. Bertok-Zupković); J. M. Barrie, *Petar Pan* (red. A. Bukvić); S. Pilić, *Sasvim sam popubertetio* (red. A. Bukvić); M. Fumić, *Jedna žudnja, dva bodeža i tri demona u kosi iliti Macbeth, najkrvaviji do sada* (red. A. Bukvić); J. Offenbach, *Pariški život* (red. D. Ruždjak Podolski); M. J. Ljermontov, *Maskarada* (red. V. Taufer); I. Viripajev, *Kisik* (red. A. Bukvić), M. Begović, *Amerikanska jahta u splitskoj luci* (red. D. Ruždjak Podolski); L. Moodysson, *Zajedno* (red. M. Latin); L. N. Tolstoj, *Ana Karenjina* (red. D. Ruždjak Podolski); J. del Corte, *Komet* (red. A. Bukvić); N. Payne, *Konstelacije* (red.

A. Bukvić); B. Birch, *Buđenje* (red. A. Bukvić); J. Tremblay, *Popis* (red. A. Bukvić); A. Strindberg, *Gospođica Julija* (red. A. Bukvić); I. Salečić, *Glava lava* (red. A. Bukvić); S. Tomaš/M. Fumić, *Guslač od marcipana/Zapisi iz nepovrata* (red. D. Ruždjak Podolski); I. Lovrić Jović, *Vidi kako Lokrum pere zube* (red. P. Tišljarić); M. Fumić, *Sjetne žene raguzejske* (red. D. Ruždjak Podolski); M. Fumić, *U potrazi za Cvijetom* (red. A. Bukvić); *Vasilisa Premudra* (red. P. Tišljarić); T. Williams, *Staklena menažerija* (red. D. Ruždjak Podolski).

Od 2007. zaposlena je na mjestu voditeljice programa Gradskih galerija Osijek.

Od 2022. ravnateljica je Gradskih galerija Osijek.

IVO KNEZOVIĆ

Kazališni, filmski i televizijski scenograf i oblikovatelj svjetla rođen je u Imotskom, odrastao u Metkoviću, gdje je završio srednju školu, smjer matematika–informatika. Diplomirao je 1998. godine na Arhitektonskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Već od 1996. godine započinje svoju profesionalnu umjetničku karijeru. Radi u svim nacionalnim kazališnim kućama i svim relevantnim kazalištima u Hrvatskoj, također, u inozemstvu, na nacionalnoj televiziji (HRT) kao i na drugim televizijama s nacionalnom frekvencijom (RTL, NOVA TV) te za HBO, Netflix i Warner Brothers TV.

Vanjski je suradnik–izvanredni profesor, na diplomskom studiju dizajna Tekstilno–tehnološkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, nositelj kolegija Scenografija i Scenografija I od ak.god. 2009./2010. godine. U naslovno umjetničko–nastavno zvanje izvanrednog profesora u umjetničkom području, polje primijenjena umjetnost, grana scenografija na Sveučilištu u Zagrebu, Tekstilno–tehnološkom fakultetu, izabran je 2024. godine.

Bio je tehnički direktor festivala Tjedan suvremenog plesa 1999. godine te festivala Mliječni zub 2000. godine. Također, bio je kurator hrvatskog postava izložbe na Praškom Quadrienalleu 2003. i 2007. godine.

U svojoj dvadeset i devetogodišnjoj karijeri ostvario je više od 250 relevantnih umjetničkih projekata. Osam puta bio je nominiran za Nagradu hrvatskog glumišta, koju je osvojio 2003. godine za scenografiju u operi *Oganj* Blagoja Berse, te 2020. godine za scenografiju mjuzikla *Jesus Christ Superstar* A. L. Webbera. Dobitnik je Nagrade „Ljubo Babić“ za scenografiju u

operi *Oganj* Blagoja Berse, Nagrade „Rudolf Bunk“ za scenografiju u predstavi *Oluja* Williama Shakespearea, te Nagrade „Zlatni smijeh“ na Danima satire Satiričkog kazališta Kerempuh za scenografiju u predstavi *Pornoskop ili Što je batler vidio*. Televizijske serije na kojima je radio – *Uspjeh*, *Područje bez signala* i *Šutnja* (2 sezone) – osvojile su publiku, kritiku i stručne žirije koji su ih nagradili na domaćim i inozemnim festivalima. *F20* i *Dražen* su hrvatski filmovi na kojima je radio kao scenograf. Sudjelovao je na izložbama: 100 godina hrvatske scenografije i kostimografije / Dječje kazalište, lutke i predstave, Muzej Mimara, Zagreb 2012.; 60 godina ULUPUH-a 1950–2010, Galerija ULUPUH, Zagreb, 2010.; 100 godina hrvatske scenografije i kostimografije 1909–2009, Dom HDLU-a Prsten, Zagreb 2009.; Praški Quadriennale, Prag 2007.; Praški Quadriennale, Prag 2003. Bio je član žirija na festivalu Gavelline večeri, Gradskog dramskog kazališta Gavella, Zagreb, 2008. godine, te na festivalu Naj, naj, naj, Gradskog kazališta Žar ptica, Zagreb, 2012. godine. Od 2025. godine zaposlen je na Akademiji dramske umjetnosti u Zagrebu, gdje je nositelj kolegija i izvanredni profesor na studiju Scenskog dizajna ADU. Član je Hrvatskog društva dramskih umjetnika.

DORIS KRISTIĆ

Rođena je u Dubrovniku. Na Accademia di costume e di moda u Rimu diplomirala je kostimografiju i modni dizajn, gdje je završila i poslijediplomski specijalistički studij kazališne i filmske kostimografije. Po završetku studija vraća se u Hrvatsku, gdje od 1975. kontinuirano djeluje kao kazališna, filmska i televizijska kostimografkinja. U početku je djelovala kao samostalna umjetnica, a 1989. postaje stalna kostimografkinja Zagrebačkoga kazališta mladih nastavljajući suradnju s brojnim kazališnim kućama u zemlji i inozemstvu. Ostvarila je više od 450 kostimografija u predstavama dramskoga, opernoga i baletno-plesnoga repertoara, a njezin opus broji i nekoliko kazališnih scenografija. Radila je u svim nacionalnim i ostalim značajnijim kazalištima i festivalima u Hrvatskoj, Sloveniji, Srbiji, Bosni i Hercegovini i Makedoniji te u pojedinima u Italiji, Mađarskoj i Crnoj Gori. Autorica je oko 30 kostimografija za igrane filmove i televizijske produkcije. Kostimirala je svečanost otvorenja Univerzijade u Zagrebu 1987., a surađuje i s nekoliko hrvatskih muzeja, za koje je kreirala i rekonstruirala autentične povijesne odjevne predmete. Članica je Hrvatske udruge likovnih umjetnika primijenjenih umjetnosti (ULUPUH), gdje ima status člana emeritusa, predsjednica je Umjetničkoga savjeta Sekcije za kazališnu i filmsku umjetnost i članica Umjetničkoga savjeta ULUPUH-a te je članica Hrvatskoga društva dramskih umjetnika (HDDU).

Mnogo je puta nagrađivana za svoj rad u zemlji i inozemstvu. Od nagrada se ističu: šest Nagrada hrvatskog glumišta (HDDU, Zagreb, 2022., 2020., 2009., 2007., 2004., 2002.), Zlatna arena

(Pula Film Festival, Pula, 2009.), Sterijina nagrada (Sterijino pozorje, Novi Sad, 1985.), Zlatni lovorov vijenac (MESS Festival, Sarajevo, 1988.), dvije Nagrade *Marul* (Marulićevi dani, Split, 2018., 2003.), Borštnikova nagrada (Borštnikovo srećanje, Maribor, 1986.), Nagrada *Ika Škomrlj* (ULUPUH, Zagreb, 2023.), Nagrada „Veljko Maričić“ (Međunarodni festival malih scena, Rijeka, 2012.), dvije Nagrade Gavellinih večeri (Gavelline večeri, Zagreb, 1987., 1986.), Joakimova nagrada (Susreti *Joakim Vujić*, Pirot, 1982.), dvije nagrade UPIDIV-a (Sterijino pozorje, Novi Sad, 1981., 1986.), Nagrada Tirena (Dubrovnik, 1998.), Nagrada *Igor Madžirov* (Međunarodni festival dječjega kazališta *Igor Madžirov*, Skopje, 2025.) i dr.

S predstavom “Život je san” Doris Kristić obilježava 50 godina umjetničkog rada u kazalištu. Na svojoj prvoj profesionalnoj predstavi “Gospođica Julija” A. Strindberga surađuje s redateljem Tomislavom Durbešićem 1975. u KMD-u.

BLAŽENKA KOVAČ CARIĆ

Rođena je 1961. u Zagrebu, gdje je završila gimnaziju u Školu suvremenog plesa po metodi Rudolfa Labana. Na Filozofskom fakultetu u Zagrebu 2005. diplomirala je sociologiju. Od 1976. do 2005. članica je i profesionalna plesačica u Zagrebačkom plesnom ansamblu gdje ostvaruje niz zapaženih uloga u predstavama domaćih i stranih autora i koreografa. U isto vrijeme djeluje i kao plesna pedagoginja i koreografkinja u matičnoj plesnoj kompaniji, ali i izvan nje. Svoje umjetničko obrazovanje usavršavala je i dopunjavala na brojnim seminarima i radionicama u zemlji i inozemstvu. Upoznaje se s raznim plesnim tehnikama: Laban, Limone, Graham tehnika, Cuningham, Relashe. Od 1983. do 1985. usavršava tehniku klasičnog baleta kod Noria Yoshide, a na Internacional Dance School Koln pohađa radionice čuvene Trishe Brown. Znanje o glumačkim tehnikama stječe kao asistentica i suradnica prof. emerite Ivice Boban, te kroz rad na mnogim dramskim i opernim predstavama i umjetničkim projektima domaćih i stranih redatelja. Umjetnička je suradnica i koreografkinja na mnogim nagrađivanim dramskim, operetnim i opernim predstavama: opere *Marko Polo*, *Traviata*, *Orfej*, *Mazepa*, *Jenufa*, *Adel i Mara*, *Prodana nevjesta*, *Judita* te dramske predstave *Ja i moji osjećaji*, *Nevjesta od vjetra*, *Sherlock Holmes*, *Hinnkeman*, *Tit Andronik*, *Otello*, *Glava lava*, *Čarobnjak iz Oza*, *Gdje se odlazi*, *U potrazi za Cvijetom Zuzurić*, *Stanari u slonu*, *Nada...* Na Akademiji dramske umjetnosti, na Odsjeku glume, radi od 2002. najprije kao vanjska suradnica, a danas kao redovita profesorica. U dva mandata obnašala je dužnost

pročelnice Katedre scenskog pokreta na Odsjeku glume. U radu sa studentima glume razvija metodu *relashe* tehnike, kontakt improvizacije i predaje tehniku životinja. U svom je dugogodišnjem radu predavala na svim godinama

44 preddiplomskog i diplomskog studija.

Od 2021. kao pedagoginja surađuje s Loyola Marymont University na njihovom ljetnom semestru u Zagrebu i Bonnu. Predaje scenski pokret na Odsjeku solo pjevanja pri Muzičkoj akademiji u Zagrebu, drži radionice i surađuje s Umjetničkom akademijom u Rijeci i Fakultetom dramskih umjetnosti u Cetinju.

ŽARKO DRAGOJEVIĆ

Rođen je u Dubrovniku i gotovo dvadeset godina aktivno djeluje na kulturno–umjetničkoj sceni, kao frontman banda *Embassy 516* od 2006., a potom u proteklom desetljeću kao bivši zaposlenik Kazališta Marina Držića na više od 80 produkcija s najznačajnijim hrvatskim i regionalnim redateljima. Skladao je glazbu za predstave Paola Tišljarića (*Uncle Maroye: Re-Examined*, *Priče iz davnine*, *Tramvaj zvan žudnja*, *Maškarate ispod kuplja*, *Šenoa i Slava*, *Orašar*, *Krijesnice*, *Nora – Kuća lutaka*, *Vidi kako Lokrum pere zube*, *Mačka na vrućem limenom krovu*, *Kafetarija*, *Vasilisa Premudra*, *U očekivanju oca*, *Bez privatnog, molim* i *Bijeli jelen*), Aide Bukvić (*U potrazi za Cvijetom Zuzorić*), Livije Pandur i Tibora Hrsa Pandura (*Hamlet – Evidencija zločina jedne monarhije*), Darija Harjačeka (*Stolice*), Aleksandra Švabića i Vedrane Klepice (*Južina*), Hrvoja Korbara (*Svinje* i *Candide ili Optimizam*), Jasne Jukić (*Art* i *Košulja sretnog čovjeka*) te za Midsummer Scene Festival (*A Poor Player* i *The School for Scandal*) i mnoge druge.

Sklada i za format radiodrame te za niz televizijskih, radijskih i multimedijalnih projekata, a 2024. objavio je prvi autorski roman *Prolaz na jugoistok*. Trenutno obavlja dužnost ravnatelja Centra za djecu, mlade i obitelj Dubrovnik.

MARKO MIJATOVIĆ

Rođen je 1984. u Dubrovniku. Nakon preddiplomskog studija Nautike na Sveučilištu u Dubrovniku, 2014. upisuje diplomski studij Snimanje, smjer Oblikovanje svjetla na Akademiji dramske umjetnosti u Zagrebu. Diplomirao je 2017., a za projekt koji je kasnije postao dio njegovog diplomskog rada dobio je Rektorovu nagradu. Dugogodišnji je djelatnik Dubrovačkih ljetnih igara, gdje radi kao majstor rasvjete i videa, dok se istovremeno bavi autorskim oblikovanjem svjetla u dramskim i interdisciplinarnim projektima. S vremenom se specijalizirao za ambijentalne produkcije. Povremene umjetničke angažmane ostvaruje u produkcijama suvremenog plesa, kazališnoj drami te koncertnim produkcijama popularne glazbe. U svom radu kontinuirano istražuje i unaprjeđuje svjetlo kao dramaturški alat, koristeći ga za oblikovanje atmosfere, ritma i prostorne dinamike izvedbe. Aktivno sudjeluje u radu Art radionice Lazareti u Dubrovniku. Oblikovao je svjetlo u HNK u Zagrebu, HNK u Varaždinu, na festivalu Dubrovačke ljetne igre, pokrajinskom kazalištu Linz Landestheater Linz, Zadarskom kazalištu lutaka, Kazalištu Marina Držića i Teatru &TD, te surađivao s nizom umjetnika: Ivica Kunčević, Mani Gotovac, Branko Ivanda, Staša Zurovac, Alexander Balanescu, Sebastian Matthias, Matej Meštrović, Bjanka Adžić Ursulov, Paolo Magelli, Doris Kristić, Davor Mojaš, Filip Merčep, Sara Renar, Josipa Štulić, Ivana Sajko te mnogi drugi.

Do sada je ostvario šezdesetak umjetničkih suradnji, a među onima koje su mu osobito značile, te utjecale na njegov daljnji rad, izdvaja: O. Tokarczuk – S. Zurovac: *Bjeguni*, koreografija Staša Zurovac (40. Tjedan suvremenog plesa Zagreb); W. Shakespeare:

Hamlet, redatelj Paolo Magelli (70. DLJI); S. Božić: *Skup: Igre*, redatelj Saša Božić (63. DLJI). Član je HDDU-a.

URED RAVNATELJA

RAVNATELJ

Paolo Tišljarić

VODITELJICA UREDA

RAVNATELJA

Tonka Muslić

TAJNIK USTANOVE

Dražan Jurković

VODITELJICA

RAČUNOVODSTVA

Jadranka Rosić

GLAVNI KNJIGOVOĐA

Mirjana Civadelić

VODITELJ ODNOSA S

JAVNOŠĆU I PRODAJE

Nikša Sentić

KOMERCIJALISTICE

Zrinka Dropulić Topić**Katija Čupić**

KAZALIŠNI UMJETNICI

Bojan Beribaka**Izmira Brautović****Angela Bulum****Edi Jertec****Jasna Jukić****Nika Lasić****Boris Matić****Nika Matusić****Nikola Radoš****Hrvoje Sebastijan****Mirej Stanić****Srdana Šimunović****Glorija Šoletić****Dorian Vicić****Branimir Vidić****TEHNIČKA SLUŽBA**

VODITELJICA TEHNIČKE SLUŽBE

Edita Prizmić Čular

KOORDINATORICA TEHNIČKE

SLUŽBE

Nikolina Jovanović

INSPICIJENTICE

Anita Bubalo**Ivana Ljepotica**

MAJSTOR POZORNICE

Asim Arslanagić

MAJSTOR TONA

Đurica Bagović

VODITELJ RASVJETE

Silvio Giron

MAJSTOR RASVJETE

Antonio Ljubojević

MAJSTOR STOLAR / TAPETAR

Valentin Vlahušić

MAJSTORICA KROJAČKE

RADIONICE

Jelka Grljević

ŠMINKA I FRIZURA

Marija Jozipović**Manuela Kavain****Ivana Pleša**

REKVIZITERKA

Stela Đurović

GARDEROBIJERKA – MUŠKA

GARDEROBA

Manuela Kavain

GARDEROBIJERKA – ŽENSKA

GARDEROBA

Lucijana Bajurin**Isidora Švaga**

TEHNIČAR TONA I RASVIJETE

Dragan Pantović

TEHNIČARI POZORNICE

Borivoje Ljubojević**Amir Habul****Antun Zanini****Hrvoje Curić**

DOMAR I NABAVLJAČ

Marko Borovina - Lušica

PORTIRI

Rabija Hajdarović**Ivan Leto**

ČISTAČICE

Nike Glumac Jeličić**Sandra Trišić**

NASLOV
**ŽIVOT JE
SAN**

52 IZDAVAČ
Kazalište Marina Držića
Kovačka 1, 20000
Dubrovnik - HR

ZA IZDAVAČA
Paolo Tišljarić

UREDNIKA
Ana Lederer

LEKTORICA
Lucija Ljubić

GRAFIČKI DIZAJN I PRIJELOM
Studio Bonsenjo
Tihomir Filipec

FOTOGRAF PREDSTAVE
Marijan Marijanović

OBLIKOVATELJ VIDEO
NAJAVE
Miran Brautović

TISAK
Alfa 2 d.o.o.

NAKLADA
150

COPYRIGHT
Kazalište Marina Držića

DUBROVNIK – HR. NI JEDAN DIO
OVE KNJIGE NE SMIJE SE UMNAŽATI,
FOTOKOPIRATI NITI NA BILO KOJI
DRUGI NAČIN REPRODUCIRATI BEZ
NAKLADNIKOVOG I AUTOROVOG
PISANOG DOPUŠTENJA.

KMD
KAZALIŠTE MARINA DRŽIĆA

PRATITE

[FACEBOOK.COM/KMD.DUBROVNIK](https://www.facebook.com/kmd.dubrovnik)

[INSTAGRAM.COM/KMD.DUBROVNIK](https://www.instagram.com/kmd.dubrovnik)

[YOUTUBE.COM/KMDUBROVNIK](https://www.youtube.com/kmdubrovnik)

